

УДК 378.017:331.54-047.22]:[378.018.8:373.2.011.3-051](045)

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7\(13\)-631-642](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7(13)-631-642)

Мельникова Ольга Миколаївна кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри дошкільної освіти, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, вул. Садова, 28, м. Умань, 20308, тел.: (04744) 3-45-33, <https://orcid.org/0000-0002-6051-3372>

Кривда Валентина Савівна старший викладач кафедри дошкільної освіти, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, вул. Садова 28, м. Умань, 20308, тел.: (044) 3-45-33, <https://orcid.org/0000-0002-6649-8177>

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ В УМОВАХ ФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті розкрито специфіку формування професійної компетентності у майбутніх вихователів у контексті формальної освіти. Метою наукової розвідки є розкриття специфіки формування професійної компетентності у майбутніх вихователів у контексті формальної освіти та здійснення теоретичного аналізу поняття «професійна компетентність».

Проаналізовано сутність понять «професійна компетентність», професійна компетентність вихователів дітей дошкільного віку». На основі сучасного аналізу наукових досліджень з'ясовано, що поняття «професійна компетентність» – це сукупність знань, вмінь, навичок, досвіду та особистісних якостей, що дозволяють людині ефективно виконувати свої професійні обов'язки. Виокремлено основні компоненти компетентності педагога: здатність до роботи в команді, використання інноваційних технологій, відповідальної роботи з дітьми та їх батьками тощо.

Доведено, що професійна компетентність вихователя дітей дошкільного віку – це складна система, яка включає в себе фахові знання, уміння, навички та особистісні якості: толерантність, відповідальність за дітей та їхню безпеку, креативність та інноваційність, уміння співпрацювати, стресостійкість, професійний саморозвиток. Визначено, що професійна компетентність сучасного вихователя

передбачає знання та розуміння сучасних підходів до виховання та навчання дітей дошкільного віку, серед яких: інклюзивна освіта, особистісно-орієнтований підхід, ігровий метод, володіння навичками педагогічної діагностики та оцінки рівня розвитку дитини, вміння працювати з різними групами дітей, готовність до самовдосконалення та професійного розвитку, використання сучасних технологій та інструментів тощо.

З'ясовано, що професійна компетентність майбутніх вихователів дітей дошкільного віку формується в процесі формального навчання у закладі вищої освіти, що дозволить їм ефективно та компетентно здійснювати свої професійні обов'язки. Доведено, що формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в умовах формальної освіти передбачає комплекс заходів, що включають теоретико-практичну підготовку, розвиток професійних навичок, самостійну роботу.

Ключові слова: компетентність, професійна компетентність, майбутні вихователі, діти дошкільного віку, формальна освіта.

Melnikova Olha Mykolaivna PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Pre-school Education, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Garden St., 28, Uman, 20308, tel.: (04744) 3-45-33, <https://orcid.org/0000-0002-6051-3372>

Kryvda Valentyna Savivna Senior Lecturer of the Department of Preschool Education, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Garden St., 28, Uman, 20308, tel.: (04744) 3-45-33, <https://orcid.org/0000-0002-6649-8177>

FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE FUTURE EDUCATORS IN THE CONDITIONS OF FORMAL EDUCATION

Abstract. The article reveals the specifics of the formation of professional competence among future educators in the context of formal education. The purpose of scientific research is to reveal the specifics of the formation of professional competence among future educators in the context of formal education and to carry out a theoretical analysis of the concept of "professional competence".

The essence of the concepts "professional competence", professional competence of educators of preschool children was analyzed. Based on a

modern analysis of scientific research, it was found that the concept of "professional competence" is a set of knowledge, abilities, skills, experience and personal qualities that allow a person to effectively perform his professional duties. The main components of a teacher's competence are highlighted: the ability to work in a team, the use of innovative technologies, responsible work with children and their parents, etc.

It has been proven that the professional competence of a preschool teacher is a complex system that includes professional knowledge, abilities, skills and personal qualities: tolerance, responsibility for children and their safety, creativity and innovation, the ability to cooperate, stress resistance, professional self-development. It was determined that the professional competence of a modern educator requires knowledge and understanding of modern approaches to the upbringing and education of preschool children, including: inclusive education, a person-oriented approach, the game method, mastering the skills of pedagogical diagnosis and assessment of the level of child development, the ability to work with different groups of children, readiness for self-improvement and professional development, the use of modern technologies and tools, etc.

It was found that the professional competence of future educators of preschool children is formed in the process of formal education at a higher education institution, which will allow them to effectively and competently perform their professional duties. It has been proven that the formation of professional competence of future educators of preschool children in the conditions of formal education involves a set of measures that include theoretical and practical training, development of professional skills, and independent work.

Keywords: competence, professional competence, future educators, preschool children, formal education.

Постановка проблеми. Забезпечення європейських стандартів якісної підготовки педагогічних кадрів є ключовим елементом успішного розвитку дошкільної освіти України, що дозволить забезпечити високий рівень освіти, підготувати майбутніх вихователів, здатних здійснювати професійну діяльність на засадах людяності, демократії, свободи вибору та високих технологій, розвинути сучасні методики навчання та сприяти ефективному розвитку держави в цілому.

Концепція підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку є особливо актуальною для сучасної вищої освіти, оскільки вона відіграє ключову роль у забезпеченні якісної підготовки фахівців, які зможуть відповідати сучасним вимогам ринку праці та виконувати свої професійні обов'язки на високому рівні.

Діти дошкільного віку зростають у складному, змінному сучасному світі. Їхніми характерними рисами стають: високий рівень соціальної активності та комунікативності, бажання спілкуватися та взаємодіяти з оточуючими людьми, великий інтерес до вивчення нового та дослідження світу навколо себе. Вихователі дітей дошкільного віку не готові до ефективної роботи з сучасними дітьми. Вимоги до професійної компетентності вихователя є дуже високими, оскільки від нього значною мірою залежить успішність розвитку дитини в дошкільні роки. Тож актуальною стає проблема формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку та є надзвичайно значущим для прогресивного розвитку суспільства.

У науковому полі сучасних педагогічних досліджень виникають такі поняття, як формальна, неформальна та інформальна освіта, кожне з яких відіграє важливу роль у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти. Відповідно, виникає необхідність у підготовці фахівців дошкільної освіти у контексті здобуття формальної освіти з конкурентоспроможним європейським рівнем кваліфікації для досягнення єдиної мети – формування гармонійно розвиненої особистості. Отож, зростають вимоги до професійної підготовки майбутніх вихователів, які повинні формувати гуманістичні та духовно-ціннісні орієнтації дітей, створюючи міцні основи для їхнього подальшого навчання і виховання.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту», освіта може бути: формальною, неформальною, інформальною. Формальна освіта – освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій), передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою [10].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування професійної компетентності педагогів досліджується у працях українських і зарубіжних науковців. Низка досліджень зосереджено на визначенні складових професійної компетентності педагогів, методиках її формування та оцінки.

Проблеми професійного розвитку та формування професійної компетентності педагогів досліджували такі вчені, як І. Зязюн, М. Корнієнко, М. Костенко, В. Савченко.

Загальні питання формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку знайшли своє відображення у працях: І. Байди, Г. Бондаренко Л. Журавльової,

Н. Давидюк, О. Томей О. Коломієць, Л. Ніколаєвої. У роботах учених А. Богуш, Л. Зданевич, А. Алексюк, В. Бондар, Н. Кічук, З. Курлянд, та ін. доведено, що стан готовності особистості до виконання професійно-педагогічної діяльності забезпечує не тільки її ефективність, але й можливість подальшого самовдосконалення.

Однак, аналіз наукових розвідок з проблеми формування професійної компетентності майбутніх вихователів у контексті формальної освіти свідчить про те, що вона є недостатньо дослідженою та потребує комплексного вивчення.

Мета статті – здійснити теоретичний аналіз поняття «професійна компетентність» та розкрити специфіку формування професійної компетентності у майбутніх вихователів у контексті формальної освіти.

Виклад основного матеріалу. Процес змін, спрямованих на покращення якості та ефективності дошкільної освіти, забезпечення готовності дітей до навчання в школі та їх розвитку в цілісну, гармонійну особистість висуває нові вимоги до професійної компетентності вихователя дітей дошкільного віку, що передбачають комплексну та системну підготовку фахівців з урахуванням сучасних тенденцій та вимог суспільства.

Сучасний вихователь повинен бути не тільки висококваліфікованим фахівцем у своїй галузі, але й бути здатним до роботи в команді, використання інноваційних технологій, відповідальної роботи з дітьми та їх батьками. Професійна компетентність сучасного вихователя передбачає знання та розуміння сучасних підходів до виховання та навчання дітей дошкільного віку, зокрема таких, як інклюзивна освіта, особистісно-орієнтований підхід, ігровий метод, володіння навичками педагогічної діагностики та оцінки рівня розвитку дитини, вміння працювати з різними групами дітей, в тому числі з дітьми з особливими освітніми потребами, готовність до самовдосконалення та професійного розвитку, використання сучасних технологій та інструментів тощо.

Підґрунтям цього виступає потужна законодавча база. Так, основні принципи та вимоги до професійного розвитку і формування професійної компетентності вихователя дітей дошкільного віку відображено в державних документах: Закон України «Про дошкільну освіту», Державний стандарт дошкільної освіти Базовий компонент дошкільної освіти, Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про підготовку вихователів закладів дошкільної освіти», Методичні рекомендації для вихователів закладів дошкільної освіти,

затверджених Міністерством освіти і науки України, Професійний стандарт вихователів закладів дошкільної освіти та ін.

Основними елементами професійної компетентності вихователя дітей дошкільного віку, необхідними для ефективної роботи є знання про особливості розвитку дітей різного віку, вміння планувати та організовувати освітній процес, вміння взаємодіяти з дітьми та їх батьками, тощо.

Феномен «професійна компетентність педагога» представлений різноманітними дослідженнями, серед яких, доцільно виокремити наукові розвідки Л. Билецької, О. Білоус, В. Герасименка, І. Зязюна, Т. Клочко, Ю. Ковальнової, В. Ляшенка, О. Савченко, Г. Щербакової та ін. Науковці характеризують професійну компетентність як складне та багатогранне явище, що включає у себе знання, уміння, навички, особистісні якості та професійні орієнтації, необхідні для успішного виконання професійних завдань.

Так, на думку І. Зязюна, «професійна компетентність педагога є сукупність знань, умінь та навичок, які дозволяють педагогу ефективно здійснювати свої професійні обов'язки відповідно до вимог часу, суспільства та освітніх стандартів. Професійна компетентність має структуру, що включає певні компоненти, такі, як: загальнофахові, методичні, соціально-педагогічні, психолого-педагогічні тощо. Він також акцентує на тому, що професійна компетентність є динамічним явищем, що постійно розвивається та змінюється в залежності від вимог суспільства та освітніх потреб» [4].

За твердженням Ю. Ковальнової «професійна компетентність педагога як система знань, умінь, навичок, досвіду та особистісних якостей, які необхідні для ефективної педагогічної діяльності в різних ситуаціях педагогічного процесу» [5].

Професійна компетентність – це сукупність знань, умінь, навичок, досвіду та особистісних якостей, що дозволяють людині ефективно виконувати свої професійні обов'язки. Професійно компетентна людина має не лише теоретичні знання, але й практичні навички та досвід роботи у своїй сфері діяльності, вміє застосовувати свої знання та навички в різних ситуаціях, а також необхідні особистісні якості (комунікативність, творчість, відповідальність, самостійність та ін.). Професійна компетентність є важливою у сучасному світі, де створюється все більше нових технологій та змінюються вимоги до працівників усіх сфер.

Отже, специфіка формування професійної компетентності педагогів передбачає комплексну підготовку, що включає в себе теоретичні знання, практичні навички та вміння, особистісний розвиток

та самовдосконалення, розвиток творчих та критичних мисленнєвих процесів, що надає можливість педагогу вчитися впродовж усього життя.

Професійна компетентність вихователя дітей дошкільного віку визначається здатністю використовувати знання, уміння та навички, необхідні для якісного та ефективного виконання професійних обов'язків у закладі дошкільної освіти та для ефективного здійснення освітнього процесу відповідно до вимог сучасної освіти та потреб дітей. Слід зауважити, що складовими професійної компетентності є такі особистісні якості, як: емоційна стійкість, відповідальність, творчість, емпатія, комунікабельність та ін., які створюють потужний фундамент для формування вихователя-професіонала, взаємодіючи між собою та доповнюючи один одного задля досягнення максимального ефекту у роботі з дітьми дошкільного віку.

У науковому полі професійна компетентність вихователя дітей дошкільного віку характеризується, як:

- сукупність знань, умінь та навичок, що дають змогу ефективно вирішувати професійні завдання, пов'язані з організацією освітньо-виховного процесу в дошкільному закладі. Професійна компетентність вихователя дошкільного закладу повинна включати такі аспекти, як знання про дошкільну освіту та виховання, педагогічні уміння та навички, вміння працювати з різними групами дітей, розвиток особистісних якостей та цінностей, таких як емпатія, толерантність, відповідальність та ін. [4].

- комплексна, багатоаспектна якість, що включає знання, уміння, досвід роботи, професійну етику, готовність до вдосконалення та самовдосконалення, а також здатність до творчого інноваційного мислення та реалізації новаторських педагогічних підходів у роботі з дітьми дошкільного віку [3].

- здатність до професійного самовдосконалення, адаптації до змін у сучасному соціокультурному середовищі та відповідальність за формування особистості дитини з урахуванням її індивідуальних особливостей та потреб [7].

Аналіз наукових підходів дає можливість узагальнити досліджуване поняття. Відтак, професійна компетентність вихователя дітей дошкільного віку – це складна система, яка включає в себе фахові знання, уміння, особистісні якості та навички (hard skills, soft skills): толерантність, відповідальність за дітей та їхню безпеку, креативність та інноваційність, вміння співпрацювати, стресостійкість, професійний саморозвиток та ін. Слід зауважити, що для формування професійної

компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку необхідні такі чинники, як навчання, саморозвиток, доброзичливість, прагнення до самопізнання та самореалізації, практичний досвід та професійне спілкування з колегами.

Разом з тим, формування професійної компетентності майбутнього вихователя у контексті формальної освіти є результатом фахової підготовки у закладі вищої освіти. Так, у Стандарті вищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта визначено необхідний рівень компетентностей здобувачів з дошкільної освіти, вміння застосовувати їх на практиці та досягати результатів, що є важливим завданням закладу вищої освіти. Воно передбачає систематичну підготовку майбутніх вихователів до професійної діяльності, що включає в себе:

- оволодіння теоретичними знаннями з психології розвитку дитини, методик виховання та навчання дошкільників, організації роботи з батьками та іншими фахівцями;

- вивчення сучасних підходів до розвитку та виховання дітей дошкільного віку, засобів та технологій, що дозволяють розвивати креативність, логіку, мовлення, пам'ять та інші аспекти розвитку;

- розвиток педагогічних навичок та вмінь, необхідних для взаємодії з дітьми та їх батьками, використання різноманітних методів та форм роботи з дітьми, створення розвивального середовища в дошкільному закладі;

- розуміння соціокультурного середовища, у якому знаходиться дошкільний заклад, урахування різних культурних та етнічних особливостей у роботі з дітьми та їх батьками;

- розвиток професійної етики та психологічної стійкості, здатності до самовдосконалення та саморозвитку;

- реалізація практичної діяльності, яка дозволяє студентам закріплювати набуті знання та вміння, здобувати досвід роботи з дітьми, спілкуватися з батьками та іншими фахівцями у галузі дошкільної освіти.

Для досягнення цих завдань необхідно враховувати специфіку дитячого віку, його особливості та потреби, а також сучасні технології та інновації у педагогічній практиці.

Професійна компетентність майбутніх вихователів дітей дошкільного віку формується в процесі формального навчання у закладі вищої освіти, що дозволить їм здійснювати свої професійні обов'язки ефективно та компетентно.

Формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку здійснюється на основі принципів:

1. Принцип інтегрованості: має формуватися з урахуванням всіх компонентів і аспектів професійної діяльності.

2. Принцип комунікативності: повинно базуватися на розвитку комунікативних навичок, спрямованих на ефективну взаємодію з дітьми, колегами, батьками.

3. Принцип контекстуальності: має здійснюватися з урахуванням контексту закладу дошкільної освіти та особливостей дітей, які знаходяться під керівництвом вихователя.

4. Принцип рефлексивності: має вміння аналізувати свою власну професійну діяльність, виявляти проблеми та шляхи їх вирішення.

5. Принцип індивідуалізації: має здійснюватися з урахуванням індивідуальних потреб та особливостей майбутніх вихователів.

6. Принцип педагогічної майстерності: має сприяти розвитку педагогічної майстерності, яка передбачає ефективне застосування педагогічних засобів та методів для досягнення поставлених цілей.

Специфікою формування професійної компетентності майбутніх вихователів у процесі їх навчання у закладі вищої освіти є:

- засвоєння теоретичних знань, практичних навичок, що дозволять ефективно працювати з дітьми дошкільного віку та вирішувати різні освітні завдання;

- отримання досвіду роботи з дітьми дошкільного віку через педагогічну практику в закладах дошкільної освіти;

- вивчення технології планування та організації освітнього процесу, використання різних методів та прийомів виховання, розвитку творчості та інтелектуальних здібностей дітей;

- отримання знань з психології, медицини, соціальної роботи та інших суміжних галузей;

- розвиток особистісних якостей: емпатія, толерантність, відповідальність, творчість, комунікабельність та ін., які допоможуть ефективно взаємодіяти з дітьми та їхніми батьками;

- врахування специфіки роботи з дітьми дошкільного віку, зокрема, їхніх особливостей у фізичному, психічному та соціальному розвитку;

- врахування вимог сучасної освіти та ринку праці та ін.

Виокремимо структурні компоненти формування професійної компетентності майбутніх вихователів:

- теоретична компетентність: знання теоретичних основ педагогіки, психології, методів та технологій виховання та навчання дітей дошкільного віку;

- практична компетентність: навички роботи з дітьми, здатність до організації та проведення різноманітних занять, вміння встановлювати позитивні взаємини з дітьми, батьками та колегами;

- комунікативна компетентність: вміння ефективно спілкуватися з дітьми, батьками та колегами, здатність до адаптації до різних комунікаційних ситуацій;

- технологічна компетентність: знання сучасних технологій та інструментів для організації навчального процесу, вміння використовувати комп'ютерні та інші електронні пристрої в роботі з дітьми

- самовдосконалення та саморозвиток: здатність до постійного самовдосконалення, оновлення та розвитку професійних знань та навичок, відкритість до нових ідей та підходів у вихованні та навчанні дітей дошкільного віку;

- етична компетентність: знання і розуміння етичних принципів та норм поведінки в роботі з дітьми, батьками та колегами;

- рефлексивна компетентність: дозволяє відшукати власний індивідуальний стиль, сформулювати вміння прогнозувати та аналізувати результати педагогічної праці, досягнувши адекватної самооцінки як в особистісному, так і в професійно-діяльнісному сенсі.

Всі ці структурні компоненти пов'язані з вимогами до знань майбутніх вихователів дітей дошкільного віку та особливостями їхньої професійної діяльності.

Таким чином, формування професійної компетентності майбутніх вихователів в умовах формального навчання передбачає:

- 1) теоретичну підготовку (знання з педагогічної теорії, методик навчання та виховання, психології дитини, медицини та інших суміжних галузей);

- 2) практичну підготовку (проходження педагогічної практики в закладах дошкільної освіти, де отримують практичний досвід роботи з дітьми дошкільного віку та знайомляться з роботою вихователя);

- 3) розвиток професійних навичок (планування та організація освітньо-виховного процесу, застосування різних методів та прийомів виховання, розвиток творчості та інтелектуальних здібностей дітей);

- 4) самостійну роботу та аналіз власної практики (планування та проведення заняття з дітьми, аналіз своєї роботи, здійснення самостійної роботи).

Висновки. Таким чином, аналіз наукових досліджень з проблеми дослідження дав змогу уточнити поняття «професійна компетентність вихователів дітей дошкільного віку», виокремити її чинники, компоненти та складові. Доведено, що формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в умовах

формальної освіти передбачає комплекс заходів, що включають теоретико-практичну підготовку, розвиток професійних навичок, самостійну роботу.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у розробленні сучасних технологій формування професійної компетентності вихователів дітей дошкільного віку, що базується на використанні інноваційних методів, підходів та специфіки підготовки у закладі вищої освіти.

Література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення 22.06.2023 р.).
2. Бельська Г. В. Формування професійної компетентності сучасного вихователя дошкільного навчального закладу: монографія. Київ: Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. С. 9–67.
3. Билецька Л. Професійна компетентність педагога в умовах сучасної освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 1 (8). 2011. С. 9–14.
4. Зязюн І. В. Особливості структури та змісту професійної компетентності майбутніх фахівців з освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. Вип. 14. 2014. С. 238–246.
5. Ковальова Ю. Педагогічна компетентність як важлива складова професійної майстерності вчителя. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки: зб. наук. праць*. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. Вип. 115. 2010. С. 71–77.
6. Ковальчук О. В., Кондратенко Л. С., Лисенко Т. В. Професійна компетентність вихователя дошкільного закладу: структура та зміст. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Т. 145. 2016. С. 44–49.
7. Лук'янченко В. В. Особливості професійної підготовки майбутніх вихователів до роботи з дітьми раннього віку. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 15. 2012. С. 69–75.
8. Про дошкільну освіту: Закон України (№2628-III, із змінами від 1 січня 2009 р.). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14> (дата звернення 22.06.2023 р.).
9. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 р. №2145-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 22.06.2023 р.).
10. Проект доопрацьований. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/JH2OZ7LA?an=129> (дата звернення 25.06.2023 р.).

References:

1. Bazovyi komponent doshkilnoi osvity [Basic component of preschool education]. *mon.gov.ua* Retrieved from: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf [in Ukrainian].
2. Bielienka, H. V. (2011). *Formuvannia profesiinoi kompetentnosti suchasnoho vykhovatelja doshkilnoho navchalnoho zakladu [Formation of professional competence of a modern preschool teacher]: monohrafiia* Kyiv. Un-t im. B. Hrinchenka [in Ukrainian].

3. Byletska, L. (2011). Profesiina kompetentnist pedahoha v umovakh suchasnoi osvity [Professional competence of the teacher in the conditions of modern education]. *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka – Pedagogical education: theory and practice*. 1 (8), 9–14 [in Ukrainian].

4. Ziaziun, I. V. (2014). Osoblyvosti struktury ta zmistu profesiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv z osvity [Special features of the structure and the content of the professional competence of the future specialists of the education]. *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka – Pedagogical education: theory and practice*. 14, 238–246 [in Ukrainian].

5. Kovalova, Yu. (2010). *Pedahohichna kompetentnist yak vazhlyva skladova profesiinoi maisternosti vchytelia [Pedagogical competence as an important component of a teacher's professional skill]*. *Naukovi zapysky. Serii: Pedahohichni nauky : zb. nauk. prats – Proceedings. Series: Pedagogical sciences: coll. of science works*. Kyiv : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova. 115, 71–77 [in Ukrainian].

6. Kovalchuk, O. V., Kondratenko, L. S., Lysenko, T. V. (2016). *Profesiina kompetentnist vykhovatelya doshkilnoho zakladu: struktura ta zmist [Professional competence of a preschool teacher: structure and content]*. *Naukovi zapysky. Serii: Pedahohichni nauky – Proceedings. Series: Pedagogical sciences*. 145, 44–49 [in Ukrainian].

7. Lukianchenko, V. V. (2012). *Osoblyvosti profesiinoi pidhotovky maibutnikh vykhovateliv do roboty z ditmy rannoho viku [Peculiarities of professional training of future educators to work with young children]*. *Naukovi zapysky kafedry pedahohiky – Scientific notes of the department of pedagogy*. 15, 69–75 [in Ukrainian].

8. Pro doshkilnu osvitu: Zakon Ukrainy (№2628-III, iz zminamy vid 1 sichnia 2009 r.) [On preschool education: Law of Ukraine (No. 2628-III, as amended from January 1, 2009)]. *zakon.rada.gov.ua* Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14> [in Ukrainian].

9. Pro osvitu. Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 r. №2145-VIII. [About education. Law of Ukraine dated September 5, 2017 No. 2145-VIII]. *zakon3.rada.gov.ua* Retrieved from: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> [in Ukrainian].

10. Proekt doopratsovanyi. Zakon Ukrainy «Pro osvitu» [The project has been finalized. Law of Ukraine «On Education»]. *ips.ligazakon.net* Retrieved from: <https://ips.ligazakon.net/document/JH2OZ7LA?an=129> [in Ukrainian].